

TLAČOVÁ SPRÁVA O EJP SOIL

Budovanie celoeurópskeho rámca pre klimaticky inteligentné a udržateľné systémy manažmentu poľnohospodárskej pôdy

Dvadsaťštyri krajín spája svoje sily v Spoločnom európskom programe EJP SOIL. Cieľom je poskytnúť riešenia pre udržateľné hospodárenie na poľnohospodárskej pôde, ktoré podporia kľúčové spoločenské výzvy vrátane klimatickej zmeny a zabezpečenia potravín v budúcnosti.

Hoci nie vždy pamätáme na význam pôdy, v skutočnosti náš život závisí práve od nej. Pôda je priestor a zdroj živín a vody pre rastliny a ich korene.

Tým, že úrodné a produkčné pôdy sú predpokladom trvalého prísunu potravín, vlákien, krmovín, dreva a inej biomasy, sú doslova základom našej existencie.

Zachovanie funkcií pôdy

Pôdy udržiavajú obrovskú biodiverzitu a prispievajú k poskytovaniu širokého spektra ekosystémových služieb. Ako najväčšie úložisko uhlíka na súši, sú pôdy dôležité aj z pohľadu svetových klimatických výziev. Pôdy sú neoddeliteľnou súčasťou riešení pre dosahovanie spoločenských rozvojových cieľov (SDG).

Pôda je však obmedzeným zdrojom. Degradácia pôdy vrátane erózie, straty pôdnej organickej hmoty, kontaminácie či záberov pôd ohrozuje funkcie, ktoré pôda plní. Intenzifikovaná poľnohospodárska výroba v dôsledku rastúceho celosvetového dopytu po potravinách a biomase tieto problémy znásobuje.

Uplatňovaním udržateľného manažmentu pôdy je možné zachovať či dokonca zlepšiť poskytovanie ekosystémových služieb pôdou a biotou. Manažment pôdy môže byť inteligentný aj z pohľadu klímy a prispievať tak k zmierňovaniu dopadov klimatickej zmeny, a to prostredníctvom ukladania uhlíka či prispôbovaním pestovateľských systémov meniacim sa podmienkam. Klimaticky inteligentný udržateľný manažment pôdy je primeranou odozvou na kľúčové spoločenské výzvy. Európsky environmentálny akčný program, FAO a ďalšie medzinárodné iniciatívy vyzývajú na zvyšovanie úrovne poznatkov z oblasti udržateľného manažmentu pôdy a ochrany jej funkcií.

Európska snaha o udržateľný manažment pôdy

V tejto súvislosti je cieľom Spoločného európskeho programu EJP SOIL vytvoriť poznatky, nástroje a integrovanú výskumnú komunitu, ktoré podporia klimaticky inteligentný udržateľný manažment poľnohospodárskej pôdy, teda taký manažment poľnohospodárskej pôdy, ktorý umožní udržateľnú výrobu potravín, bude zachovávať biodiverzitu, ako aj ďalšie funkcie pôdy, ktoré chránia ekosystémové služby poskytované pôdou.

EJP SOIL združuje 26 partnerských organizácií z 24 krajín. Spolu s Európskou komisiou majú všetci partneri spoločný rozpočet (80 miliónov EUR) a predpoklady na vytvorenie priaznivého prostredia, ktoré zvýši podiel poľnohospodárskej pôdy na riešení kľúčových spoločenských výziev ako prispôbovanie sa klimatickej zmene a zmierňovanie jej dopadov, udržateľná poľnohospodárska výroba, poskytovanie ekosystémových služieb a ich obnova a zabránenie degradácie pôdy a krajiny.

Plán pre udržateľný manažment pôdy

Uplatňovanie klimaticky inteligentného udržateľného manažmentu pôdy je rôzne v závislosti od regiónu, systému obrábania pôdy, a samozrejme aj v závislosti od typu pôdy. Jednou z prvých aktivít EJP SOIL bude snaha zapojiť európske a národné zainteresované strany do procesu zisťovania medzier v dostupných poznatkoch a rozdielov v prebiehajúcich regionálnych a národných aktivitách. Inventarizáciou sa vytvorí základňa existujúcich poznatkov a dostupných nástrojov v partnerských krajinách, čo napomôže stanoviť priority ďalšieho výskumu. Toto umožní vytvoriť schému, ktorá bude fungovať ako strategický výskumný plán umožňujúci strategické rozhodovanie v oblasti výskumu, politiky a ich implementácie v priestore Európy.

Výstupom EJP SOIL budú harmonizované a ľahko dostupné informácie o pôde, ktoré prispejú k reportovaniu informácií o poľnohospodárskych pôdach v medzinárodnom prostredí. Spoločnou snahou sa posilní medziodvetvová komunita pracujúca v oblasti výskumu poľnohospodárskych pôd, integrovaná do širšej siete zainteresovaných strán a prostredníctvom spolupráce bude EJP SOIL podporovať vytváranie prepojení, iniciovanie medzinárodných projektov a výchovu doktorandov, školenia, šírenie poznatkov a ich komunikáciu.

Povedomie, usmernenia a politické poradenstvo

EJP SOIL sa bude snažiť zvyšovať informovanosť verejnosti v oblasti lepšieho pochopenia udržateľného manažmentu na poľnohospodárskej pôde.

Poľnohospodári, vlastníci pôdy, krajinní plánovači a podnikatelia získajú prístup ku špecifickým usmerneniam pre udržateľné postupy hospodárenia na pôde, technológie a nástroje hodnotenia úrovne uhlíka. V rámci tvorby pracovného plánu sa pri inventarizácii budú skúmať súčasné modely hodnotenia kvality pôdy a pôdneho uhlíka v jednotlivých partnerských krajinách. To okrem iného povedie k možnosti uplatniť také hospodárenie na poľnohospodárskej pôde, ktoré zohľadní jeho možný vplyv na zásobu organického uhlíka v pôde a emisiu skleníkových plynov.

Na politickej úrovni je cieľom identifikovať medzery v údajoch a priority v oblasti získavania nových poznatkov ako aj posilniť na vedeckých dôkazoch založené odporúčania pre tvorbu politik na európskej a regionálnej úrovni.

Program EJP SOIL získal financovanie z Výskumného a inovačného programu Európskej únie Horizont 2020 na základe Dohody o grante č. 652615.

Kontaktné informácie

EJP SOIL koordinátor: Claire Chenu, INRAE, e-mailová adresa: ejpsoil@inrae.fr

Kontakt na slovenského partnera – NPPC: Jaroslava Sobocká: jaroslava.sobocka@nppc.sk

Pavol Bezák: pavol.bezak@nppc.sk

Ďalšie informácie

Viac informácií o EJP SOIL nájdete na www.ejpsoil.org a prihláste sa na odber bulletinu programu.

Na tejto webovej stránke nájdete kontaktné informácie o národných partneroch a zástupcoch programu.